

Сьогодні М.І. Гасик забезпечує наукове керівництво контракту з Індійською фірмою «Jindal Stainlees», що споруджує великий промисловий цех, і науковий супровід технології виплавлення марганцевих феросплавів.

Уже понад 50 років Михайло Іванович виховує талановиті наукові кадри. Серед його учнів 12 докторів і 42 кандидати технічних наук. Він опублікував понад 500 наукових робіт, зокрема 24 монографії та підручники. Його монографію «Марганець» (1990) відзначено премією НАН України ім. Є.О. Патона, а «Металлургия хрома» (1999) — премією Академії наук вищої школи України ім. Ярослава Мудрого. Він автор та співавтор 182 авторських свідоцтв та патентів на винаходи.

Михайло Іванович — член редколегій журналів «Современная электрометаллургия», «Теория і практика металургії», «Металлургическая и горнорудная промышленность», «Электрометаллургия», «Геология и полезные ископаемые мирового океана», «Сталь» (Росія).

Учений був членом експертної ради з металургії ВАК СРСР, секції металургії Держкомітету з Ленінських і Державних премій, Проблемної комісії «Чорна металургия СРСР», головою науково-методичної комісії з напрямку «Металургия». У 1992 р. М.І. Гасика призначено заступником голови науково-методичної комісії з напрямку «Металургия» Міністерства освіти і науки України. У 1999 р. він входив до складу секції Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки.

За результатами наукової та науково-педагогічної діяльності М.І. Гасика нагороджено Почесною Грамотою Верховної Ради УРСР (1977), орденом «За заслуги» III ступеня. Йому тричі присуджувано Державну премію України в галузі науки і техніки (1977, 1998, 2004). М.І. Гасик удостоєний звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Михайла Івановича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, творчого довголіття і невичерпної енергії.

60-річчя академіка НАН України Ю.Ю. ГЛЕБИ

13 червня виповнилося 60 років знаному вченому-генетику академікові НАН України Юрію Юрійовичу Глебі.

Ю.Ю. Глеба започаткував у нашій країні фундаментальні дослідження в галузі клітинної та генетичної інженерії рослин. За його безпосередньої участі та під його керівництвом отримано пріоритетні результати в таких напрямках клітинної та генетичної інженерії рослин, як отримання асиметричних гібридів та цибридів — модель-

них і важливих для господарства видів рослин; отримання й аналіз рекомбінантних форм із новими наборами генів цитоплазми; гібридизація філогенетично віддалених видів рослин; вивчення організації та експресії генетичного матеріалу в соматичних гібридах. Він розробив методи мікроклонального розмноження *in vitro* для цінних видів рослин, генетичної трансформації вищих рослин, методик виділення та культивування ізольованих протопластів.

Уперше в СРСР отримав трансгенні рослини тютюну з використанням як *Agrobacterium tumefaciens*, так і прямої трансформації протопластів препаратами плазмідної ДНК; розробив оригінальні методи генетичної трансформації рослин із застосуванням мікроін'єкцій рослинних тканин плазмідними ДНК.

Нині Юрій Юрійович значну увагу приділяє перспективному напрямку біотехнології — пошуку нових фізіологічно активних речовин, синтезованих рослинами, на базі створеного під його керівництвом банку зародкової плазми та колекції екстрактів світової флори.

Останніми роками ювіляр активно працює над розробленням можливостей використання рослинних систем для створення фармакологічних білків із застосуванням технологій транз'єнтної експресії.

Учений — автор більш ніж 200 наукових праць, має 30 патентів на винаходи. Серед його учнів — доктор та близько 30 кандидатів наук.

Широковідома активна науково-організаційна робота Ю.Ю. Глеби як академіка-секретаря Відділення загальної біології НАН України (1988–1998), члена Міжнародної консультативної ради Міжнародного фонду Сороса, радника з наукових питань при Президенті України, члена Державного комітету України з Державних премій з науки і технологій. Він був головним редактором журналу «Цитологія і генетика», членом редколегії журналів «The Plant Journal», «Theoretical and Applied Genetics», «Genetic Manipulation in Plants».

Ю.Ю. Глеба — фундатор Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України, з 1990 р. очолює цю наукову установу.

Протягом 1992–1999 рр. Юрій Юрійович працював у американській компанії «American Cyanamid/American Home Products»

(Прінстон, Нью-Джерсі), де розвивав дослідження в галузі біотехнології, геноміки та інженерії рослин. У 1999 р. Ю.Ю. Глеба став співзасновником «Icon Genetics AG» (Мюнхен, Німеччина) — компанії з біотехнології рослин. Сьогодні працює її першим головним виконавчим директором. Крім цього, Ю.Ю. Глеба відомий також як співзасновник компанії «Phytomedics» (США). У 2008 р. він заснував компанію «Nomad Bioscience GmbH».

Юрій Юрійович активно працював у багатьох міжнародних фондах: програмі ЮНЕСКО з біотехнології рослин (Париж), Міжнародному фонді Сороса (Нью-Йорк, Москва), Міжнародній Соросівській науково-навчальній програмі (Вашингтон-Москва), фонді «Відродження» (Київ), INTAS (Брюссель). Він член керівного комітету (EPSO) European Plant Science Organization (Європейської організації дослідників рослин) (Брюссель), радник Рамкової програми-7 ЄС «Food, Agriculture, Fisheries and Biotechnology» (Брюссель).

Основні роботи Ю.Ю. Глеби в галузі клітинної та генетичної інженерії і сучасної біотехнології рослин широковідомі та високо оцінені науковою спільнотою як у нашій країні, так і за кордоном.

Міжнародне визнання його наукових досягнень підтверджено обранням до складу Європейської академії (1990), Німецької академії Леопольдіна (1991), Баварської АН (1992), Світової академії мистецтва та наук (1993), Литовської академії наук (2004).

Наукові досягнення Ю.Ю. Глеби відзначені Державним орденом СРСР «Знак Пошани» (1981), Державною премією СРСР у галузі науки й технології (1984), «Нагородою за розвиток Європейської науки» Фонду Кербера (1989), «Зеленою розеткою за європейську науку» Фонду Кербера (1989), Дослідницькою премією Олександра фон Гумбольдта (1989), Державною премією України в галузі науки й технології (1989).